Euskal Herriko Ahotsak

ahotsak.com

Pako Iriondo Lizarralde

Elgoibar, Gipuzkoa
(1926-2014)

Aurkibidea

Biografia

San Roke (Azkue) bailarako Tokieder etxean jaio zen. Aita San Antolin (Altzola) auzoko Garaño baserrikoa (gaur galduta) zen, eta ama, berriz, San Roke (Azkue) auzoko Agirrekoa. 13 urterekin eskola utzi eta 'Arriola y Cía' arotzeriarako makinak egiten zituen lantegian hasi zen mandatari lanetan. Bertan doitzaile titulua atera zuen. Gero, 'Estarta y Ecenarro' (Sigma) lantegian jardun zuen jubilatu arte. Gerra denboran, familia leku ezberdinetan banatuta egon zen. Piedad Madariaga bergararrarekin ezkondu zen, eta alaba bat izan zuten. Mendizale amorratua, Elgoibarko Eup! Mendizale taldeko kide izan zen gaztetan. Eup! taldetik Morkaiko elkartea sortu zuten. Garai hartan sei lagunentzako motxila bat izaten zuten, eta kanporako irteeretara kamioi batean joaten ziren, Guardia Zibilaren salbokonduktoa lortu eta gero. Morkaiko elkarteko eta 'Federación Vasco-Navarra de Alpinismo'-ko presidentea izan zen urte askoan. Euskal mendizaletasunaren historia eta gorabeherak, materialaren bilakaera eta abarri buruz mila azalpen ematen ditu. Mendi kiroletako lehiakortasuna aztertzen du. Bere euskal mendi kutunenak zeintzuk diren azaltzen du.

Zintak

EGB-069

- **Proiektua**: Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Elexpuru, Juan Martin - Elortza, Kepa
- **Data**: 2010-11-23
- **Iraupena**: 75 min

- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Elexpuru, Juan Martin
- **Transkribatzailea(k)**: Elexpuru, Juan Martin

EGB-070

- **Proiektua**: Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Elexpuru, Juan Martin - Elortza, Kepa
- **Data**: 2010-11-23
- **Iraupena**: 39 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Oruesagasti, Ainitze

Pasarteak

1. 13 urterekin fabrikara lanera eta gau-eskolara

- **Erref**: EGB-069/002
- **Iraupena**: 0:02:55. **Hasi**: 00:01:55. **Bukatu**: 00:04:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debagoieneko lantegiak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Mojak

Laburpena:
Mojekin hasi zen eskolan, sei urterekin. Gero, eskola publikora 13 urte arte. 13 urterekin lanean, Arriola y Compañía, arotzeriarako makinak egiten zituzten. Gauean delineazioa ikastera joaten zen eskolara. Doitzailea (ajustadorea) izan da. 1953an Estarta y Ecenarro lantegira joan zen, eta han jardun zuen 1987an jubilatu zen arte.

2. Gerra aurreko eskolak Elgoibarren

- **Erref**: EGB-069/004
- **Iraupena**: 0:01:08. **Hasi**: 00:06:55. **Bukatu**: 00:08:03
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Mojak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:
Monjek euskaraz zein erdaraz egiten zieten berba, baina ikasi erdaraz. Eskola publikoetan dena erdaraz. Garai hartan Elgoibarren zeuden eskolak.

Transkripzioa
-Zuek monjekin euskeraz eitten zebein ala erderaz?
-Euskeraz orduan monjekin, euskeraz ta erderaz, danera. Zeatik oso euskaldunak zian eta. Ni akordatzen naiz euskeraz eitten genduala baiña eskribidu ta hori erderaz eitten genduan. Eskribidu eta gauza horrek... Hizketia, alkarrizketia erderaz zakixenai erderaz itten ziuen monjak eta euskeraz itten zuenei... eta horrela ibiltzen giñan. Baiña idatzixak, zertziak,

danak erderaz.
-Publikuan be igual, edo publikuan dana erderia zan?
-Publikuan dana erderia. Orduan ez euan, hemen eon zan eskola partikular bat eon zan, baiña orduan Elgoibar guztia hor eitten genduan lana, umiena ere bazauan eta emakumiena ere bai, gizonezkuena ere bai, eta eskola publikuak, eta gero ba Marianisten kolejixua; eta hori ta, hor zeuan zentrauta gauza guztia.
-Marianistakin ez ziñan ibili?
-Ez.

3. "Pintxe"aren lanak

- **Erref**: EGB-069/005
- **Iraupena**: 0:01:13. **Hasi**: 00:08:03. **Bukatu**: 00:09:16
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debagoieneko lantegiak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak

Laburpena:
Bi "txangil" (botijo) hartu eta ura ekarri eta argiaren etengailuari eman, ziren "pintxe" bezala lehendabizi egin beharreko lanak. Geltokira joan gauzak eroan eta ekartzera, langileei tabakoa ekarri eta horrelakoak. Arriola tailerra non zegoen.

Transkripzioa
-Ni hortikan lanera. Hamahiru urtekin.
-Eta pintxe zer egiten zenduan, errekauak edo taillerra garbittu edo?
-Ba ze eitten naban? Orduan garai hartan, bizikletan han ikasi naban, lelengo lana zan goizian hartu bi txangil, bi botijo ta ura ekarri. Eta interruptorari eman goizian zortzietan.
-Hamahiru urtekin?
-Hamahiru urtekin. Ta kendu gero hamabixetan. Ta ordubateterdietan berriz'e sartu, ta illuntzian kendu. Ta gero errekauak ba estaziora fakturatzeko gauzak. Estaziora zatozen gauzak hartu ta zeera eraman, korrespondentzia hartu. Eta langille askori ba tabakua ekarri. Eta horrelako gauza pilla bat.
-Nun euen Arriola tailler hori?
-Arriola taillarra zan lendabizi San Franzisko kalian. Baiña han denbora gitxi. Ta gero handikan, taillar berrixa ein zan Txarridunanetikan gora, Malan ezkerretara, han etxiak daure oin, hantxe in zan tailler oso politta.

4. Eibartik botatatako bonbek etxea hondatu

- **Erref**: EGB-069/008
- **Iraupena**: 0:01:59. **Hasi**: 00:12:02. **Bukatu**: 00:14:01
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:
Gerra denboran Eibartik bonbardatu zuten beren etxea, eta orduan Pako San Lorentzora joan zen senideen etxera. Aita Zumarragara joaten zen lanera. Bonbak hondatutako etxea konpontzen jarduten zuten tarteka. Konpondu zuten, eta han bizi izan zen 34 urte bete arte.

5. Soldaduak etxean lotan

- **Erref**: EGB-069/010
- **Iraupena**: 0:01:53. **Hasi**: 00:14:30. **Bukatu**: 00:16:23
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:
Soldaduak etortzen ziren lotara etxera gerra denboran. Goizean frontera joaten ziren, Kalamura. Aitak kamillero lanak egin behar izan zituen Kalamua barrenean. Gero zaurituak autoetan eramaten zituzten norabait.

Transkripzioa
-Gerra denporan gure etxera etortzen zian lo eittera. Garai hartan soldau batzuek etortzen zian etxe partikularretara, lo eittera ta abar. Ta gurera etortzen zian, ez dakit lau edo sei. Ez dakit nik zela eitten genduan ere; lo eittera. Eta gure ama horretan oso serbiziala zan. Eta batzuek igual naparrak eta beste batzuek... Jeneralian hemen inguruko zera izaten zien soldauak. Eta hurrengo goizian urtetzen zuten euren fusil ta guzti, ta konpontzen zien ta juten zien ba Kalamura. Kalamuan hemen zazpi hillabetian egon zan frentia, eta denpora horretan jarraitzen zaben soldauak zerian. Gero egon zian hemen kuartelak eta eskoletan ta abar ta ere bai, eta gauza asko. Eta gu mutil koskorrak giñan eta arrantxua hor plazan eitten zuten, eta gure aitta-zana orduan garai hartan ba kamillero ta kontratau bihar izaten zittuen. Ta boluntarixuak ez, "voluntario obligatorio", bestela pagau ein bihar zenduan diru bat, eta hori diru hori pagatzeko dirurik ez zauan. Orduan aitta juten zan tokatzen zitzakonian Urkiola basarrira Kalamu barrenian, ta hor frente gogorra zela egon zan ba hor heriduak hor hartzen zittuen eta eruaten zittuen San Migelera; ta gero San Migelen ba eruaten zittuen automobilletan eta heriduak hara edo hona, Donostiara edo halako zerbaitt.

6. Soraluzeko baserri batera janari bila

- **Erref**: EGB-069/011
- **Iraupena**: 0:02:38. **Hasi**: 00:16:23. **Bukatu**: 00:19:01
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:
Gurasoak baserritarrak zituen eta horri esker jatekoa izaten zuten gose denbora hartan. Gainera, Soraluzeko baserri batera ("Asiolatza" Aseginolatza) joaten ziren astoarekin jenero bila. Ogi beltz gutxi jandakoa da. Amak taloak egiten zituen.

7. Kortazargaina, Karakate mendiaren benetako izena

- **Erref**: EGB-069/013
- **Iraupena**: 0:01:29. **Hasi**: 00:19:16. **Bukatu**: 00:20:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak

Laburpena:
Baserrian denetik egindakoa da hemezortzi urte bete arte: itulan, ganaduak eta ardiak zaintzen Karakaten. Karakate esan ohi zaio mendi horri baina bere benetako izena Kortazargaina da.

Transkripzioa
-Basarrixan gure aita eta ni ere ba. Honbre, basarrixan ba danera probau nuen garai hartan. Soldau jun arte, edo hemezortzi urte arte, hemezortzi urte arte edo horrela, ba gari-jotia dala, gari-ebatia dala; souan ba ittulan ganauen aurretikan. Hemen orduan ba mutikua, orduan ba hamabi bat urtekin edo horrela, ganauen aurrian ta ganauak zaintzen eta basarriko kontuak. Ardizaiñian ere egon naiz Karakate puntia baiño pixkat beratxuao. Karakate baserria zan orduan Karakate. Karakate, izen beria, berezko izan [jatorra] deu Kortazargaina. Batzuek diar itten dute, Plazentzia aldian eta, Muneta. Muneta da Plazentziako alderdirako basarri bat, ta Karakate da Elgoibar alderako basarri bat. Muneta basarrixak jarraitzen deu baiña Karakate basarrixa nik ez nuen ezautu. Han inguruko zelaixak-eta bai, horrek bai. Eta horrela, ta ni beti hola iñoiz liburuak-eta, hola Juanito San Martiñekin eta abar eta; horren izen originala neuk zuzendu nuen, lan klase hori itten zabena, ta irakurri dot liburu batzuetan Kortazargaiña, eta gero "entre comillas" Karakate. Jentiak, ez dakizu, Karakate, karakate, Karakate!

8. Babesleku naturalera bonben beldurrez

- **Erref**: EGB-069/014
- **Iraupena**: 0:02:44. **Hasi**: 00:20:45. **Bukatu**: 00:23:29
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:
Kalamuan zegoen frontea. Karakaten frankisten artilleria. Eibartik errepublikaren aldekoek kanoikadak botatzen zituzten, eta elgoibartarrak San Migeleko bidera joaten ziren babestera. Iluntzean bueltatzen ziren etxera. Inoiz etxean mahaipean ezkutatuta egoten ziren bonbak entzuten zirenean.

9. Mutikotatik mendira Eup! taldearekin

- **Erref**: EGB-069/016
- **Iraupena**: 0:01:34. **Hasi**: 00:23:34. **Bukatu**: 00:25:08
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna

Laburpena:
Mutikotan Herriko mendigoizale beterano batekin irteten ziren inguruko mendietara. 'Eup!' zen Elgoibarko taldea. Oso motxila gutxi zegoen orduan. Senide batek Bartzelonatik ekarri zion mendiko materiala.

Transkripzioa
-Zein da zure lelengo rekuerdua mendixakin? Mutikotan hasi ziñan?
-Mutikotan? Ba esaten dizut, ba nik... Lanian hasi nitzanian, berrogeixan, hamahiru urtekin, han suerte bat euki naban, ba han zauren mendizale bat oso jatorra, gerra aurretikan mendizaletasuna eitten zabana. Eta harek zaukan beste lagun bat edo oso zera. Harekin urtetzen genduan Izarraitzera, eta Kalamua aldera, Urkora, Irukurutzeta aldera, [Antzipitzara?] Andutzera... Eta horrela hasi giñan. Ta gero poliki-poliki... Zan Grupo Eup! Elgoibarkua. Gero hortikan ba Elgoibarren zeuan grupo oso berezi bat, Grupo Eupekua; ta orduan motxillaik eta iñork ez, eta juten giñananian hola mendira, guk ez zakaun ezer, eta motxilla bakoitzian eruaten zaben janarixa lau lagunena. Zegatik eze orduan egongo zian Elgoibar guztian dozenerdi bat motxila. Ta dozenerdi motxila horretan ba eruaten zan orduan janarixa ba igual hamar edo hamabost lagunena.
-Karua izango zan orduan motxila bat, ezta?
-Nik lendabizikua zerian erosi naban, Barzelonan, tiak ekarri zien. Ta oiñetakuak eta horrek abarkekin eta. Ahal zan moduan, praka milraiasekin eta. Orduan horrela zan nere hasieria, ezta.

10. Eup!; berba subersiboa, Morkaiko, berriz, 'borbondarra'

- **Erref**: EGB-069/017
- **Iraupena**: 0:02:47. **Hasi**: 00:25:08. **Bukatu**: 00:27:55
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna
- Politika » Politika eta Franco

Laburpena:
Eup!-etik 1941ean Eibarko Klub Deportiboan sartu ziren. Eup! mendi gailurrera heldutakoan egiten zen eupada edo oihua da. 1943an Morkaiko sortu zuten. Ez zieten Eup! ipintzen utzi, berba 'subersiboa' zelako. 'Morkaiko' proposatu zuten, mendi horretan gerra denboran borbondar bat hil zelako. Presidentetzarako Pio Etura proposatu zuten, baina ez zuten onartu ez zelako frankista. "Mutilado de guerra" bat jarri behar izan zuten.

11. Salbakonduktoa behar batetik bestera ibiltzeko

- **Erref**: EGB-069/019
- **Iraupena**: 0:01:01. **Hasi**: 00:28:28. **Bukatu**: 00:29:29
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura

Laburpena:
Inguruko mendietara joaten ziren gaztetxotan, Urko, Izarraitz... Gero, Aizkorrira, Aralarrera... kamioietan. Larrunera-eta leku guztietara joateko 'salbakonduktoa' atera behar zen Gobernu Zibilean.

Transkripzioa
-Mendira itten genduan, hemen oiñezkuak eitten genduzen hemen inguruan, ezta? Urkora, Izarraitzera, Karakatera, Irukurutzetara... Eta orduan haundixa zan, motxiliakin hola juan, zera ta... Gu mutikuak beti... Gero juten giñanian Aizgorrira, Aralarrera, San Donatora... Horretara juten giñanian, juten giñan Gorbeara, kamioietan. Komioiei ipintzen zuen toldua gaiñian eta hala juten giñan. Eta orduan Larunera ta eskursio guztietara juteko salbakondukto bat etara bihar izaten zan Gobierno Zibillian. Bestela ezin zan mobidu herrittikan hola kanpora ta zerera, eskursiua hola organizatzen genduanian ofiziala taldeak, horrela mobitzen giñan. Bastante berandu arte.

12. Morkaiko Mendizale Elkarteko lehendakari

- **Erref**: EGB-069/020
- **Iraupena**: 0:03:35. **Hasi**: 00:29:29. **Bukatu**: 00:33:04
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna

Laburpena:
Afrikan egon zen soldadu bi urtez. 1953an Morkaiko Mendizale Elkarteko lehendakari izatea proposatu zioten eta onartu egin zuen. Bederatzi lagun ziren bilera hartan. Gauza on asko egin zituzten. Hurrengo batzarrean 300 lagun bildu ziren. 1959ra arte jarraitu zuen. 1956an goi mendietako txangoak antolatzen hasi ziren. Juan San Martin eramaten zuten gidari moduan. Picos de Europa, Pirinioak eta abar bisitatzen hasi ziren.

13. Andeetako ikurrinagatik errepresioa, eta Mendi Federazioa desegin

- **Erref**: EGB-069/021
- **Iraupena**: 0:03:00. **Hasi**: 00:33:04. **Bukatu**: 00:36:04
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Politika eta Franco
- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna

Laburpena:
Morkaiko utzi eta mendian gogor ibiltzen hasi zen. 66an Andeetarako espedizioa egin zen Mendi Federazioen eskutik. Baina hango argazki batean ikurrina bat ikusi zuten poliziek, Feliu nafarrak egina. Gobernuaren errepresaliak hasi ziren, batzuk kartzelara, beste batzuk ihes egin behar..., eta Federazioa desegin egin zen. 68an, federazio probisional bat izendatu zen. Bera "delegado de zona costa" izendatu zuten. Hiru urte egin zituen eta mendi-taldeak asko ugaritu ziren epe horretan.

14. Pako Iriondo, Euskal Mendi Federazioko presidente

- **Erref**: EGB-069/022
- **Iraupena**: 0:03:19. **Hasi**: 00:36:04. **Bukatu**: 00:39:23
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna

Laburpena:
Pako Euskal Mendi Federazioko (Federación Vasco-Navarra) presidentetarako proposatu zuten 1971an. Lau hautagai ziren eta Pakok irabazi zuen diferentzia handiz Iruñean egin zen asanbladan.

15. Idazteko makinarik ez Federazioko egoitzan

- **Erref**: EGB-069/023
- **Iraupena**: 0:03:49. **Hasi**: 00:39:23. **Bukatu**: 00:43:12
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna

Laburpena:
Lokal txiki bat hartu zuen Elgoibarren, hura zen "federazioko egoitza". Ezer gabe hasi zen. Ez zuen idazteko makinarik ere. Lagun batek uzten zion tarteka Sigma lantegiko makina. 1971ean Bilbora joan zen federazioko paperak hartzera, eta karpetatxo bat eman zioten bakarrik, 25.000 pezetarekin batera. Epeka erosi zuten makina bat.

16. 'Pyrenaica' aldizkaria eta Loiola Irratiko mendi programa

- **Erref**: EGB-069/024
- **Iraupena**: 0:03:18. **Hasi**: 00:43:12. **Bukatu**: 00:46:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna

Laburpena:
Kuota kontuak zuzendu zituzten. Pyrenaica aldizkaria berriz argitaratzen hasi ziren. Oso talde jatorra sortu zuten, tartean Juan San Martin, Lorente... 1976an utzi zuen federazioa, familia arazoengatik. Federazioa utzi eta gogor entrenatzen eta mendira asko joaten hasi zen. 1972an Loiola Irratia izan zen mendi programa bat egiten zuen lehen hedabidea.

17. Ez du kargurik izan nahi diru truke

- **Erref**: EGB-069/025
- **Iraupena**: 0:03:13. **Hasi**: 00:46:30. **Bukatu**: 00:49:43
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna

Laburpena:
1986an berriz eskaini zioten Federazioko presidente izatea, eta Oñatin egindako batzarrean hartu zuen kargua. Futbol entrenatzaile izateko eskaintzari uko egin zion. Bere agintaldietan federatu kopuruak asko gora egin zuen. Diru fondo ona ere utzi zuen. Egindako zenbait gauza zerrendatzen ditu. Ez du kargurik izan nahi diru truke.

18. Federazioaren urrezko domina 1976an

- **Erref**: EGB-069/026
- **Iraupena**: 0:02:39. **Hasi**: 00:49:43. **Bukatu**: 00:52:22
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna

Laburpena:
Lehenengo agintaldiaren akaberan, 1976an, urrezko domina eman zioten egindako lan onagatik. Odriozola zen Espainiako Federazioko presidente, ondo konpondu zen harekin.

19. Urtain eta Pako 1971ko kirolari gipuzkoar onenak

- **Erref**: EGB-069/027
- **Iraupena**: 0:02:50. **Hasi**: 00:52:22. **Bukatu**: 00:55:12
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:
Urtain eta Pako 1971ko kirolari gipuzkoar onenak izendatu zituen El Diario Vasco egunkariak. Beste hainbat omenaldi eta sari ere jaso du. Eusko Jaurlaritzarena, esaterako. Sari gisa jasotako bi makila eta argazkia erakutsi dizkigu.

20. 1924an sortu 'Federación Vasco Navarra de Montaña' Elgetan

- **Erref**: EGB-069/029
- **Iraupena**: 0:01:29. **Hasi**: 00:55:58. **Bukatu**: 00:57:27
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna

Laburpena:
1924an sortu 'Federación Vasco Navarra de Montaña' Elgetan. Eibarko eta Bergarako taldeek indar handia zutelako, ziur asko. Antton Bandrés, Indalecio Ojanguren... ziren bultzatzaileak. Uste du berak Euskal Herriari zertxobait eman diola.

Transkripzioa
-Zergatik uste dozu aukeratu zebela Elgeta federaziñua sortzeko?

-Bueno. Hori Antxon Bandrés, Antxon Bandresek-eta gerra aurretik mendixan hasi zianian ba hartu zuten gauzaik egokixena, ba Club Deportivo Eibar eta, orduan baakizu, gero Bergara bestekaldian, eta hartu zuten haura "como apropiao" Elgeta.
-Gerra aurretik dao han federaziñua?
-Bai, bai, del año 1924. Zu, Federaziua sortu zan mil novecientos veinticuatro.
-Eta beti euki dau sedia Elgetan?
-Sedia ez. Sortu, han sortu zan. 1924.
-Eta esaten dozu han Eibar, Club Deportivo, Pol-pol...
-Bai. Orduan Bandres. Nik Bandresekin relazio ona neukan. Antxon Bandres fundau zanakin, Indalezio Ojanguren eta horrekin harreman haundixak nittuan. Gaztia izan arren pixkat asko mobidutakua uste dot izan naizela, eta jangoikuai eskerrak konsideratzen naiz... Honbre, nere lana izan da beti ba euskalzale ta Euskal Herrikua ta elgoibartarra ta abar ta. Nik uste dot Euskal Herrixari ta Gipuzkuari eman dioula bizi inportante bat eman dioula.

21. Euskal Herria, mendizaleen paradisua

- **Erref**: EGB-069/030
- **Iraupena**: 0:02:03. **Hasi**: 00:57:27. **Bukatu**: 00:59:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna

Laburpena:
Atzerriko mendizale ugari ekarri zituzten hitzaldietara. Euskal mendizaletasunak izen handia izan du estatuan. Euskal Herria mendizaleen paradisua da, mendi ederrez inguratua dagoelako.

22. Euskal Herriko mendi-kirolariak, onenak

- **Erref**: EGB-069/031
- **Iraupena**: 0:03:04. **Hasi**: 00:59:30. **Bukatu**: 01:02:34
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna

Laburpena:
Andeetako espedizioa oso ona izan zen. 80an igo zuten euskaldunek lehenbizikoz Everestera. Harrezkero federazio onena izan da. Juanito Oihartzabal, Iñurrategi Anaiak, Edurne Pasaban eta abar gailurrean daude munduko mendi kirolarien artean.

23. Ez dakigu apreziatzen dauzkagun mendi zoragarriak

- **Erref**: EGB-069/032
- **Iraupena**: 0:02:10. **Hasi**: 01:02:34. **Bukatu**: 01:04:44
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna

Laburpena:
Euskal Herrian mendi ikusgarriak daude, baina hemengo mendizale askok ez dituzte ezagutzen eta Alpeetara eta Himalaiara jotzen dute ia zuzenean. Hemengo mendiak izendatzen ditu. Durangaldeko mendiak dira beretzat entrenamendu lekurik onena Pirinioetara joateko.

24. Urbiako mendikatea lekurik onena

- **Erref**: EGB-069/033
- **Iraupena**: 0:01:08. **Hasi**: 01:04:44. **Bukatu**: 01:05:52
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna

Laburpena:
Aratz-Aizkorri-Degurixa mendialdea da berarentzat mendialderik konpletoena. Igoera praktikatzeko, Durangaldea. Aralar, zoragarria. Udalatx ere bai.

Transkripzioa
-Zuretako..., aittatu dittuzu mendi batzuk eta. Danak die polittak baina zein da zuretako txoko edo mendi kuttunena Euskal Herrixan?
-Nik konpletuena, hasi Aloñatikan, Aizgorri, Degurixa, Aratz... hori inguru hori. Neretzako. Oin, gero berriz hasi Aloñatik eta gaiñez gain Aizkorrirainoko mendi hori, hori edozein lekutan ez dao. Harrixa ta haitza ta konplikatua ta bestia. Eta praktikatzeko mendixa gora, pixkat hola, Durangesaua. Aralar "una maravilla", baina samurraua, "más pastoril, más verde". Baiña konpletuena eta politta eta ederra, Urbia-Aizgorri-Degurixa. Degurixa ta horrek hirurok dia..., puf, "una maravilla". Udalaitz. Mendi bakarra izateko Udalaitz? Joe, ikusgarrixa.
-Jentiak, esate baterako, Degurixa, askok ez dabe ezagutzen.
-Keba!

25. Jendea zoratzen mendi zeharkaldiekin

- **Erref**: EGB-069/034
- **Iraupena**: 0:02:43. **Hasi**: 01:05:52. **Bukatu**: 01:08:35
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna

Laburpena:
Morkaiko gaizki zebilen eta zuzendaritzan sartu zuten. Hainbat zeharkaldi antolatu zituzten: Hernio-Zarautz, Gatzaga-Urbia, San Donato... Berak joan behar izaten zuen gidari, inork ez zekielako biderik. Jendea zoratzen egoten zen. Joanito San Martinek erakutsi zion Degurixa. Joanitok gauza asko egin zuen arlo askotan.

26. Joanito San Martin, gizon ona eta jakintsua

- **Erref**: EGB-069/036
- **Iraupena**: 0:03:08. **Hasi**: 01:10:52. **Bukatu**: 01:14:00

- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:
Joanito San Martin espeleologian asko ibili zen. San Martineko (Larra, Nafarroa) leize-zulo ikertzen parte hartu zuen. Oso artxibo eta biblioteka handia zuen. Askok ez zion hartutako libururik itzultzen. Euskal izenak ipintzen lagundu ohi zuen. Herriko euskara egin behar zela zioen, baina jende aurrean eta aldatzen zuen apur bat.

27. Mendiko arriskuak eta istripuak

- **Erref**: EGB-070/002
- **Iraupena**: 0:02:07. **Hasi**: 00:02:04. **Bukatu**: 00:04:11

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna

Laburpena:
Mendiko arriskuei eta istripuei buruz hitz egiten du. Haitza dagoen lekuek zer arrisku duten, elurretan kranpoiekin ibiltzeak izaten dituen zailtasunak... aipatzen ditu. Mendiari errespetua izan behar zaioela dio.

28. Mendirako materiala

- **Erref**: EGB-070/003
- **Iraupena**: 0:04:09. **Hasi**: 00:04:11. **Bukatu**: 00:08:20

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna

Laburpena:
Mendirako materialak zer-nolako bilakaera izan duen azaltzen du. Pakoren gazte denboran, material gutxi zegoen, eta pisu handiarekin ibiltzen ziren mendian. Mendiko botak non erosten zituen...

29. Mendi-lasterketei buruzko gogoeta

- **Erref**: EGB-070/007
- **Iraupena**: 0:04:07. **Hasi**: 00:22:09. **Bukatu**: 00:26:16

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna
- Bestelako kontuak » Gaur egungo kontuak

Laburpena:
Mendi-lasterketei buruzko gogoeta. Iriondo ez da lehiaren aldekoa. Xendazaletasuna, mendi-eskalada txapelketak... ditu hizpide.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-11-02

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com